

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľky: **Z. H., A., Š.**, zastúpenej Mgr. Ľubomírom Škulom, advokátom so sídlom v Nitre, Viničky č.15, proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, **o invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9.decembra 2011, č.k. 19Sd/295/2011-25, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9. decembra 2011, č.k.19Sd/295/2011-25, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo X. zo 6.septembra 2011, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods.1 a § 293ax zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že pre vznik nároku na tento dôchodok nespĺnila podmienku potrebnej doby 10 rokov poistenia ku dňu vzniku invalidity, ktorý bol podľa § 293ax zákona opätovne určený dňom 1.januára 2010.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou pre 45 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

už od 14. marca 2005 posudkom zo 14. marca 2005, avšak jej žiadosť o invalidný dôchodok z 11. februára 2005 bola právoplatným rozhodnutím odporkyne z 28. apríla 2005 zamietnutá pre nesplnenie podmienky potrebnej doby piatich rokov dôchodkového poistenia v období desiatich rokov pred vznikom invalidity podľa § 72 ods.1 a 2 zákona v znení platnom do 31.decembra 2009. Preskúmané rozhodnutie zo 6.septembra 2011 bolo vydané v konaní o novej žiadosti z 5.augusta 2010, podanej podľa § 293ax zákona v znení platnom od 1. januára 2010, v zmysle ktorého v spojení s § 72 ods.2 zákona v znení platnom od 1. januára 2010 pre vznik nároku na invalidný dôchodok by navrhovateľka musela splniť podmienku potrebnej doby 10 rokov poistenia v celom období pred vznikom invalidity, ktorej vznik bol novo určený dňom 1. januára 2010. V tomto období navrhovateľka získala len 2528 dní, t.j. 6 rokov a 338 dní. Vzhľadom na to mal krajský súd preukázané, že navrhovateľka nesplnila podmienku potrebnej doby poistenia, nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok a preto krajský súd rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Navrhovateľka napadla rozsudok krajského súdu včas podaným odvolaním. Namietla, že dátum vzniku invalidity mal byť určený dňom, kedy bol jej poúrazový stav po operácii a určitej liečbe trvalého charakteru. Ustanovenie § 293ax zákona znemožňuje získanie dôchodku v porovnaní s predchádzajúcou úpravou. Žiadala, aby bolo presne ustálené, koľko dní poistenia jej chýba ku dňu vzniku invalidity, aby si túto chýbajúcu dobu mohla doplatiť za čas evidencie uchádzača o zamestnanie. Žiadala, aby z týchto dôvodov bolo jej odvolaniu vyhovené.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmala napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne v medziach opravného prostriedku a odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku podľa § 293ax zákona.

Nebolo sporné, že navrhovateľka bola už v minulosti (od 14. marca 2005) uznaná invalidnou podľa § 71 ods.1 zákona, k uvedenému dňu však pre vznik nároku na invalidný

dôchodok nespĺnila podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia podľa § 72 ods.2 zákona v znení účinnom do 31.decembra 2009 a jej vtedajšia žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá právoplatným rozhodnutím odporkyne.

Podľa § 293ax ods.1 zákona v znení účinnom od 1. januára 2010 poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010.

Ustanovenie § 293ax ods.1 zákona umožňuje, aby bol invalidný dôchodok priznaný aj tým osobám, ktoré sa stali invalidnými pred 1.januárom 2010, ale podľa zákona v znení účinnom pred týmto dátumom nespĺnili podmienku potrebnej doby poistenia, ktorá sa v prípade navrhovateľky zisťovala z posledných desiatich rokov pred 14.marcom 2005 v súlade s § 72 ods.1 písm. f) a ods.2 zákona v znení platnom pred 1. januárom 2010.

Podľa § 72 ods.1 zákona v znení platnom od 1.januára 2010 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku

- a) do 20 rokov je menej ako jeden rok,
- b) nad 20 rokov do 24 rokov je najmenej jeden rok,
- c) nad 24 rokov do 28 rokov je najmenej dva roky,
- d) nad 28 rokov do 34 rokov je najmenej päť rokov,
- e) nad 34 rokov do 40 rokov je najmenej osem rokov,
- f) nad 40 rokov do 45 rokov je najmenej 10 rokov,
- g) nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Podľa § 72 ods.2 zákona v znení platnom od 1. januára 2010 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že jej invalidita vznikla skôr, toto tvrdenie je síce pravdivé, ale v zmysle § 293ax ods.2 zákona v znení účinnom od 1.januára 2010,

v prípadoch uvedených v § 293ax ods.1 sa vznik invalidity znovu určí **najskôr od 1. januára 2010** a týmto dňom bol znovu určený aj vznik navrhovateľkinej invalidity.

Ustanovením § 293ax zákona zákonodarca sledoval, aby tým poistencom, ktorí nespĺnili podmienku potrebnej doby poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok pred 1.januárom 2010, bolo možné posúdiť znovu nárok na tento dôchodok podľa zákona v znení účinnom po 31. decembri 2009. Kým pred 1. januárom 2010 sa podmienka potrebnej doby poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok zisťovala len z doby desiatich rokov pred vznikom invalidity (t.j. v prípade navrhovateľky z obdobia od 14. marca 1995 do 13. marca 2005), po 31. decembri 2009 sa splnenie tejto podmienky zisťuje z celého obdobia pred vznikom invalidity (§ 72 ods.1 a 2 zákona), i keď vznik invalidity na účely vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 293ax môže byť určený najskôr dňom 1. januára 2010.

Ak invalidný poistenec pred 1.januárom 2010 nespĺňal podmienky na vznik nároku na invalidný dôchodok, zakotvenie možnosti získať po 31.decembri 2009 invalidný dôchodok za predpokladu, že pre tento nárok sa za vznik invalidity považuje najskôr 1. január 2010, podľa názoru odvolacieho súdu nemožno chápať ako zlý úmysel zákonodarcu. Ten pri určení potrebnej doby dôchodkového poistenia v § 72 ods.1 v znení platnom od 1. januára 2010 zohľadnil aj princíp zásluhovosti, teda minimálnej potrebnej doby účasti na dôchodkovom poistení určenej podľa veku poistenca.

Nepochybila preto odporkyňa, keď v konaní o žiadosti podľa § 293ax zákona pri posudzovaní nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok zisťovala podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia z obdobia pred 1. januárom 2010.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v tomto konaní nebola úspešná a odporkyňi taká náhrada nepatrí.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľke má možnosť doplatiť si poistné za dobu evidovania v evidencii uchádzačov o zamestnanie (§ 142 ods.3 písm. b/ zákona) a splniť tak podmienku potrebnej doby 10 rokov poistenia podľa § 72 ods.1 zákona v znení platnom od 1. januára 2010 pre vznik nároku na invalidný dôchodok odo dňa doplatenia poistného.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. februára 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová